

QUIN SOCIALISME VOLEM?

(NOTES PER A UN MANIFEST)

PABLO GONZÁLEZ CASANOVA

Mèxic DF, Mèxic

Lluitar pel socialisme i construir el socialisme és l'única manera d'assegurar la Vida. La responsabilitat humana d'impedir l'ecocidi implica plantejar i guanyar la lluita pel socialisme. Si el socialisme es queda en utopia o en politiqueria tenim assegurada la mort de la biosfera. El sistema actual, malalt de lucre, no té pas miraments si ha de destruir el món per tal de fer negocis. La seva cobdícia l'encega de manera estranya. La seva venalitat el perd en això que els experts anomenen "efectes secundaris no desitjats".

El socialisme serà obra de la humanitat o no serà. Si ahir l'actor principal de l'emancipació era el treballador, avui l'actor principal és la humanitat que s'organitza amb treballadors, pobles, ciutadans, sempre que tots integrin com a iguals seus "els pobres de la terra" dels quals va parlar Martí i els que vulguin "provar la seva fortuna amb ells".

Els "pobres", els "exclusos", són els proletaris d'avui. Han d'ocupar el centre de qualsevol bloc emancipador. Sense ells, la humanitat està condemnada a l'extermini. "Pobres" i "condemnat de la Terra", o "nous proletaris", no només exigeixen plantejar als treballadors organitzats i als moviments alliberadors una solidaritat de germans i companys. Plantegen el seu dret a l'autonomia de classe en el bloc històric; el respecte a la seva dignitat, a la seva identitat, a les seves creences. En la seva condició de nova classe de pobres van pels camps i les fàbriques, les mines i els mars, els suburbis i els serveis.

La pràctica del socialisme està destinada al fracàs si no aconsegueix articular els sectors socials d'"inclosos" i "exclusos", de treballadors "organitzats" i "no organitzats", de pobles i ciutadans "integrats" i "marginats". Respectar l'autonomia dels germans pobres, fins i tot la seva autonomia de nova classe proletària és condició de l'èxit.

El projecte implicarà, necessàriament, vincular la lluita pel socialisme a les lluites per la democràcia com a poder del poble, i a les lluites d'alliberament nacional contra l'imperi de les grans potències, de les megaempreses i els seus associats i subordinats locals.

Qualsevol socialisme ha de correspondre a

una democràcia capaç de reformular les relacions humanes no lucratives, d'incrementar-les i de fer-les predominants.

El socialisme és un procés. Suposa adquirir la flexibilitat ineludible per encarrilar les contradiccions que el seu propi desenvolupament crea. Les noves generacions, més educades i exigents, sabran combinar les noves formes de la festa i l'art amb la solidaritat social nacional i internacional. Sabran lliurar "la guerra de les idees" en el camp de les ciències i les humanitats; dels mitjans i de la defensa col·lectiva del projecte central.

Per entendre el significat del canvi necessari i possible, les paraules no es podran llegir ni usar, sense igualar la vida amb el pensament en tot allò que es pugui i cada vegada més. Les paraules-actes es trobaran en la pràctica de les utopies. La construcció i defensa de la societat i l'estat alternatius, es donen tot el temps i a tot arreu a nivell local, nacional i mundial. Els germans i companys hi comparteixen les seves experiències creadores, corregeixen i precisen el saber-fer original.

En la lluita i construcció del socialisme, de la democràcia i de l'alliberament nacional, a la legitimació dels textos laics amb textos "sagrats", i als "judicis d'autoritat" emparats en "les clàssics", s'hi anteposa la cooperació de la pràctica amb l'ètica.

Uns projectes en sostenen uns altres: el socialisme la democràcia, la democràcia el socialisme, l'alliberament de les nacions i pobles la democràcia i el socialisme. El nou projecte és producte d'una dura realitat. Per socialisme no s'entén només una major justícia social sinó la participació dels treballadors, els pobles, els ciutadans i els exclusos en la construcció i realització d'"un altre món millor". Per democràcia no s'entén només l'exercici del poder pel poble: és més que la representació política dels "ciutadans" en el govern, més que l'organització de la classe obrera pel "partit", més que la direcció dels pobles pels "líders carismàtics" o "la classe política".

El nou projecte de socialisme no només inclou els homes lliures i adults, sinó a les dones per igual, i

en nombroses empreses socials i educatives les nenes i nens. En la construcció del socialisme democràtic no hi participen només els treballadors organitzats sinó els no organitzats, homes i dones, i aquelles categories d'exclusos i marginats que descendeixen de poblacions esclavitzades, sotmeses a servitud, colonitzades i recolonitzades, les víctimes més recents de l'explotació salarial, de la desocupació sistèmica, de l'espoliació i extermini oberts i encoberts als quals condueix la moderna "explotació primitiva" en la crisi de l'"acumulació ampliada" o mercantil que va començar les últimes dècades del segle XX.

Com a processos històrics, el socialisme i la democràcia participativa impliquen una pedagogia emancipadora universal, crítica, científica i humanística. Des del seu inici cerquen la difusió i alça dels nivells educatius. A partir de les campanyes d'alfabetització arriben a universalitzar l'educació universitària; comparteixen amb gairebé la totalitat de la població els coneixements i sabers especialitzats i generals. L'experiència socialista mostra que és tècnicament i fundadament factible la creació de repúbliques on tots els habitants es preparin per a ser ciutadans plens i avantguardes de pobles-avantguardes.

La democràcia no es concep pas sense pluralisme ideològic i religiós. S'aferri a construir i defensar espais laics, espais de diàleg. Com a quefer humà, com a pensament crític, i com a memòria històrica recupera i il·lumina les situacions concretes, abandona la raó dels exegetes, els arguments dels ortodoxos, i qualsevol altre autoritarisme intel·lectual o emocional, moral o estètic.

La democràcia en procés de realització frena qualsevol intent de tornar a construir el socialisme amb una lògica d'estat. Al poder de l'estat hi anteposa el de la societat fins que l'esta-poble constitueixi una sola categoria on la societat mani i l'estat obeeixi. "Obeir quan es mana" és conseqüència de raonar i respectar la col·lectivitat que "mana quan obeeix". La "societat civil" s'imposa a l'estat fora i dins seu: busca sense treva que predomini la pràctica de "manar obeint" consens i directives generals de treballadors, pobles i ciutadans.

Tot prova que no hi ha alliberament nacional sense socialisme i sense democràcia. L'imperialisme de les grans potències opressoras està articulad cada vegada més envers el capitalisme, i les burgesies que van voler ser nacionals es troben cada vegada més associades i subordinades a les metropolitanes. Les xarxes de poder i negoci de "rics i poderosos" troben un interès comú que els uneix en les polítiques neoliberals de

sotmetiment i espoli de pobles i treballadors. És més, les polítiques dels partits socialdemòcrates, laboristes, nacionalistes i comunistes legalitzen i legitimen, amb calculades crítiques i protestes "políticament correctes", els actes de desnacionalització, privatització, pèrdua de drets socials i garanties individuals: amb el seu vot o silenci còmplice armen les dictadures "de debò" i les democràcies "de mentida".

L'assimilació, la cooptació i la corrupció a les quals es presten els processos privatitzadors i desnacionalitzadors no tan sols comprenen els grans líders sinó bona part de les seves clienteles. En aquestes condicions l'alliberament nacional, com el de pobles i treballadors oprimits i espoliats, criminalitzats i empobrits, no només vincula les seves lluites a les de la democràcia de debò sinó a les del socialisme democràtic.

Només amb el socialisme que volem "els més" i que "cada vegada més el volem" s'allunyarà el greu perill de les guerres mercantils i depredadores a les quals necessàriament ens porta el capitalisme. Aquelles no menys temibles i encobertes, perquè per fam i malalties curables, a les quals no s'hi assignen ni metges ni medecines, tenen la capacitat de "netejar" de "pobres rebutjables" continents sencers i immenses zones de la Terra, particularment a l'Àfrica, al Món Àrab, a l'Àsia del Sud, i a l'Amèrica Llatina, i sobretot aquí a Indoamèrica.

Avui els complexos militars-empresarials que dominen el món tenen la capacitat de desfer-se de poblacions "perdedores en la inevitable lluita per la vida" segons Darwin. Aquestes poblacions curiosament constitueixen un obstacle per al nou desenvolupament del gran capital, que no les necessita com a assalariats, ja que més aviat l'incomoden perquè els pobres "rebutjables" estan gaudint de recursos naturals i energètics, dels quals les companyies es volen apoderar, o perquè els espoliats emigren a les seves metròpolis i fan que proliferin la brutícia i el narcotràfic.

L'holocaust universal és possible però incert, ja que les seves polítiques es poden tornar en contra dels incendiàries, i ells ho saben. Allò que no entenen és que "ja els ha arribat la seva hora" i que la construcció pacífica d'un món alternatiu és l'única solució per a la supervivència de la Humanitat.

El socialisme que volem farà realitat el vell somni de l'emancipació humana. Ens hi acostarà molt. El canvi es produirà entre contradiccions necessàries, que es poden encarrilar amb flexibilitat i fermesa. És una utopia realitzable.